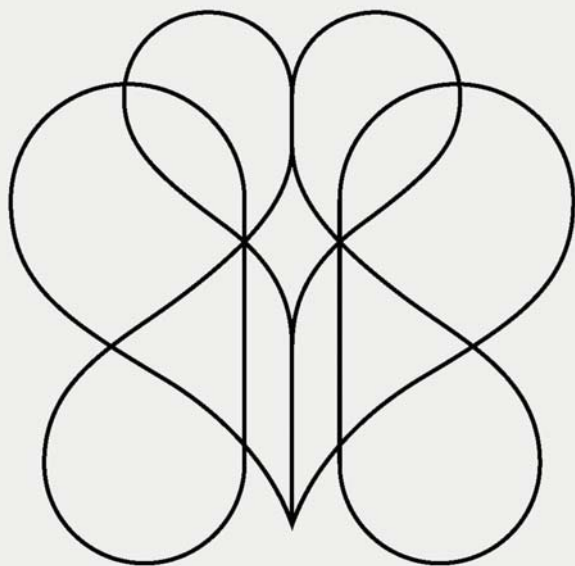


DIAGNOSI SOBRE DIVERSITATS
LGBT I ETNOCULTURALS
ENTRE L'ESTUDIANTAT DE LA
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

PRIMERA FASE



DIAGNOSI SOBRE DIVERSITATS
LGBT I ETNOCULTURALS
ENTRE L'ESTUDIANTAT DE LA
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

PRIMERA FASE

DIAGNOSI SOBRE DIVERSITATS
LGBT I ETNOCULTURALS
ENTRE L'ESTUDIANTAT DE LA
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

PRIMERA FASE

Elena Mut

Departament de Treball Social i Serveis Socials

Francisco Torres

Departament de Sociologia i Antropologia Social

Yaiza Pérez

Departament de Sociologia i Antropologia Social

Jordi Giner

Departament de Sociologia i Antropologia Social

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Col·labora:



GENERALITAT
VALENCIANA

Vicepresidència i Conselleria
d'Igualtat i Polítiques Inclusives

Aquesta publicació no pot ser reproduïda, ni totalment ni parcialment, ni enregistrada en, o transmesa per, un sistema de recuperació d'informació, en cap forma ni per cap mitjà, siga fotomecànic, fotoquímic, electrònic, per fotocòpia o per qualsevol altre, sense el permís previ de l'editorial. Dirigiu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra.

© Del text: els/les autors/es, 2021

© D'aquesta edició: Universitat de València, 2021

Imatge de coberta: Formo

ISBN: 978-84-9133-378-4 (edició en paper)

ISBN: 978-84-9133-379-1 (edició digital en PDF)

Edició digital

Índex

Pròleg	11
1. Introducció	13
1.1. La nostra mirada i conceptualització	14
1.2. Tipus d'investigació, disseny, objectius i metodologia	17
2. Resultats dels discursos i imatges sobre la diversitat LGTB i etnocultural entre l'estudiantat de la Universitat de València	21
2.1. Diversitat etnocultural	21
2.2. Diversitat LGTB	31
3. Mirades des de les diversitats LGTB i etnoculturals	41
3.1. Necessitats, demandes i obstacles que enfronta l'estudiantat LGTB	41
3.2. Necessitats, demandes i obstacles que enfronta l'estudiantat de diferents orígens etnoculturals	57
L'estudiantat afrodescendent, l'estigma visible	57
Alumnes universitàries que porten hijab. L'omnipresència del marcador ètnic	63
L'alumnat gitano, entre la invisibilitat i l'estereotip ...	72

4. Els discursos i imatges sobre les diversitats LGTB i etnocultural de l'estudiantat per part del professorat (PDI) i personal d'administració i serveis (PAS) de la Universitat de València	81
4.1. La visió sobre la la diversitat etnocultural i LGTB per part del PDI	81
4.2. La visió sobre la diversitat i LGTB per part del PAS	88
5. Escenaris de les diversitats a la Universitat	93
5.1. Imatges referents a la diversitat etnocultural	94
5.2. Imatges referents a la diversitat LGTB	97
6. Conclusions i propostes	101
7. Bibliografia	111
8. Annex metodològic	113
9. Annex de l'observació sistemàtica	117

Índex de gràfiques i taules

Gràfica 1. Distribució percentual dels cartells i butlletins referits a diversitat etnocultural per campus	94
Gràfica 2. Distribució percentual dels cartells amb referència directa i indirecta amb la diversitat etnocultural	96
Gràfica 3. Distribució percentual dels cartells amb referència directa i indirecta a la diversitat ètnica per campus	96
Gràfica 4. Distribució percentual dels cartells i butlletins referits a diversitat LGTB per campus	99
Gràfica 5. Distribució percentual dels cartells i butlletins referits a diversitat LGTB segons siguen institucionals o no institucionals	99
Taula 1. Entrevistes individuals realitzades	113
Taula 2. Entrevistes grupals realitzades	114
Taula 3. Grups de discussió realitzats	115
Taula 4. Distribució percentual dels cartells i butlletins referits a diversitat etnocultural per campus	117
Taula 5. Distribució percentual dels cartells amb referència directa i indirecta amb la diversitat etnocultural	118
Taula 6. Registre de cartells de diversitat etnocultural directa i indirecta per facultat i campus	119

Taula 7. Distribució percentual dels cartells i butlletins referits a diversitat LGTB per campus	120
Taula 8. Distribució percentual dels cartells i butlletins referits a diversitat LGTB segons siguin institucionals o no institucionals	120
Taula 9. Registre de cartells de diversitat LGTB institucional i no institucionals per facultat i campus	121

Pròleg

Canviar les inèrcies i dinàmiques de treball en una universitat de més de 520 anys d'antiguitat no és gens fàcil. En acceptar el càrrec de vicerectora d'Igualtat, Diversitat i Sostenibilitat vaig valorar, en primer lloc, la necessitat de crear l'entramat organitzatiu necessari per a legitimar canvis estructurals a la Universitat de València. Aquests canvis passaven indubtablement per generar els òrgans legitimadors de les normes, que em permetrien introduir noves inèrcies, drets i obligacions en la comunitat universitària.

Així doncs, vam procedir a la creació de la Comissió de Diversitats, encarregada del disseny, posada en marxa i monitoratge de les polítiques inclusives i integrada per tots els serveis que d'una forma o d'una altra estarien implicats a fer de la diversitat una realitat en la nostra Universitat. Necessitàvem doncs elaborar un pla, consensuat per la Comissió i elevat al Consell de Govern, amb què aconseguir un posicionament estratègic i establir-ne el full de ruta a seguir en els pròxims anys. Només així es poden afectar les estructures d'una universitat capdavantera, amb solera, moderna i inclusiva de totes les realitats que recull la diversitat.

Com és habitual en el procés d'elaboració dels plans d'igualtat, sabíem que el primer que calia fer era un estudi de la situació que ens poguera permetre conèixer i analitzar la realitat amb què treballar. I aquest és el treball que ací presentem.

Arran l'aprovació el 2019 del *Protocol d'atenció a la identitat i a l'expressió de gènere de la Universitat*, i mirant de preparar el camí cap a l'elaboració del I Pla de Diversitats, es va encarregar a l'equip d'investigació MIDICO la realització d'un estudi-diagnòstic en matèria de diversitat LGTBI i etnocultural entre l'estudiantat de la

Universitat, en el qual s'aborden les realitats de l'alumnat LGTB, gitano, afrodescendent i alumnes amb hijab. A aquest primer estudi seguirà una segona fase que analitzarà la realitat de l'estudiantat d'origen llatinoamericà, d'Europa de l'Est i de tercer cicle.

Amb aquesta investigació iniciem un camí envers la justícia social, en què la Universitat de València es converteix en exemple davant la ciutadania, les administracions públiques i el teixit empresarial i associatiu, amb la finalitat que el nostre estudiantat transite per una universitat més democràtica i respectuosa i que, com a futurs i futures professionals, puguen portar aquest esperit allà on vaguen.

ELENA MARTÍNEZ GARCÍA
Vicerectora d'Igualtat, Diversitat i Sostenibilitat
Universitat de València

1. Introducció

La diagnosi sobre les persones amb sexualitats i gèneres no normatius (LGTB)¹ i diversitats etnoculturals entre l'estudiantat de la Universitat de València, s'ha desenvolupat en el marc de la iniciativa *diversitats*, impulsada pel Vicerectorat d'Igualtat, Diversitat i Sostenibilitat de la Universitat de València. L'objectiu és promoure, en l'àmbit institucional, una universitat diversa i inclusiva amb tots els col·lectius que componen la comunitat universitària, hui més heterogènia que mai en termes de diversitat sexual i vital, d'origen i cultura, d'ètnia i religió, com també ho és la societat valenciana.

La Universitat de València, conscient de les discriminacions per raons ètniques, culturals i per diversitat sexual i de gènere que encara estan presents tant en la societat com en la comunitat universitària, pretén obrir nous marcs culturals de recerca i reflexió per atendre els reptes que implica l'atenció a la diversitat. En aquesta línia, la Diagnosi que ara presentem se centra, per una part, en el col·lectiu de l'estudiantat LGTB i, per una altra, en l'estudiantat d'algunes de les minories etnoculturals presents a la Universitat de Va-

¹ En aquesta recerca les definicions vinculades a les realitats LGTB són les recollides en el *Protocol d'atenció a la identitat i a l'expressió de gènere de la Universitat de València* (Mestre i Andreu, 2019: 6-8). I s'utilitza l'acrònim LGTB: lesbianes (L), gais (G), trans (T), bisexuals (B). No s'inclou la (I) d'intersexuals perquè la intersexualitat fa referència a característiques sexuals, i les altres fan referència a persones que no segueixen la norma sexual i de gènere (Mestre i Andreu, 2019: 12). Així mateix, en la recerca tampoc han sorgit reflexions, aportacions i demandes relatives a les persones intersexuals, per la qual cosa s'ha pres la decisió de deixar-les a banda per a futures recerques.